

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ PRAVIENIŠKIŲ PATAISOS NAMUS-ATVIRĄJĄ KOLONIJĄ IR KALĖJIMŲ DEPARTAMENTĄ PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJOS

2018-09-04 Nr. 4D-2017/1-691
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X (toliau tekste ir citatose vadinama ir – Pareiškėjas) skundą (toliau vadinama – Skundas) dėl laisvės atėmimo įstaigų pareigūnų veiksmų, perkeliant jį iš vienos laisvės atėmimo įstaigos į kitą, ir Pravieniškių pataisos namų-atvirosios kolonijos (toliau tekste ir citatose vadinama – Pravieniškių PN-AK) pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai nepagrįstai skiriant jam nuobaudas, nesudarant galimybių mokytis ir kt.

2. Pareiškėjas skunde, be kitų aplinkybių, nurodo, kad:

2.1. buvo pervežtas iš vieno pataisos namų į kitus, tačiau joks rašytinis paaiškinimas jam nebuvo pateiktas (papildomuose dokumentuose prie skundo nurodoma, kad Pareiškėjas iki 2016-12-14 buvo laikomas Marijampolės pataisos namuose (toliau vadinama – Marijampolės PN), 2016-12-06 buvo perkeltas į Alytaus pataisos namus (toliau vadinama – Alytaus PN), o 2017-02-03 – į Pravieniškių PN-AK [...] sektorių);

2.2. iki perkėlimo į Pravieniškių PN-AK buvo priskirtas lengvajai grupei, tačiau atvykus į šią įstaigą pareigūnai Pareiškėjui nepagrįstai skiria griežčiausias nuobaudas;

2.3. 2017-05-11 paskelbė bado akciją;

2.4. Pravieniškių PN-AK administracijai pateikė prašymą dėl priėmimo pas įstaigos direktorių, tačiau atsakymo nesulaukė;

2.5. [duomenys neskelbiami] Pravieniškių PN-AK jam nesuteikiama galimybė toliau mokytis;

2.6. Pravieniškių PN-AK negauna laikraščių, negali žiūrėti televizoriaus.

3. Pareiškėjas Seimo kontrolieriaus prašo įvertinti Skunde išdėstytas aplinkybes.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Tyrimo metu Seimo kontrolierius kreipėsi Pravieniškių PN-AK administraciją, prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

5. Pravieniškių PN-AK 2017-06-15 raštu Nr. S-13488 Seimo kontrolierių informavo, kad:

5.1. Pareiškėjo „[...]“ asmens byloje saugomi Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau vadinama – Kalėjimų departamentas) direktoriaus

2016 m. gruodžio 13 d. Nutarimas dėl nuteistojo perkėlimo į kitą pataisos įstaigą Nr. NN-183 ir 2017 m. sausio 30 d. Nutarimas dėl nuteistojo perkėlimo į kitą pataisos įstaigą Nr. NN-6 [...]. Su nutarimais Pareiškėjas buvo supažindintas“;

5.2. „Pareiškėjas Pataisos įstaigoje penkis kartus pažeidė bausmės atlikimo režimo reikalavimus (2017-06-12 pažyma dėl nuteistojo nuobaudų ir paskatinimų Nr. 61-1373 pridedama), penkis kartus buvo baustas: pataisos įstaigos direktoriaus 2017-02-03 Nutarimu dėl nuteistojo nubaudo Nr. 69-51 [...] Pareiškėjui buvo skirta LR BVK 142 straipsnio 2 dalyje nustatyta nuobauda – perkėlimas iš lengvosios grupės į paprastąją grupę [...]; pataisos įstaigos direktoriaus 2017-02-08 Nutarimu dėl nuteistojo nubaudo Nr. 69-59 [...] Pareiškėjui buvo skirta LR BVK 142 straipsnio 1 dalyje nustatyta nuobauda – tvarkyti pataisos įstaigos patalpas ir teritoriją be eilės [...]; pataisos įstaigos direktoriaus 2017-02-09 Nutarimu dėl nuteistojo nubaudo Nr. 69-60 [...] Pareiškėjui buvo skirta LR BVK 142 straipsnio 1 dalyje nustatyta nuobauda – perkelti į kamerų tipo patalpas 15 parų [...]; pataisos įstaigos direktoriaus 2017-02-14 Nutarimu dėl nuteistojo nubaudo Nr. 69-68 [...] Pareiškėjui buvo skirta LR BVK 142 straipsnio 2 dalyje nustatyta nuobauda – perkelti iš paprastosios grupės į drausmės grupę 6 mėn. [...]; pataisos įstaigos direktoriaus 2017-05-18 Nutarimu dėl nuteistojo nubaudo Nr. 67-569 [...] Pareiškėjui buvo skirta LR BVK 142 straipsnio 1 dalyje nustatyta nuobauda – papeikimas [...]. Visi aukščiau minėti Pareiškėjo padaryti bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimai buvo svarstomi Pataisos įstaigos Drausmės komisijos posėdžiuose nuteistajam dalyvaujant, jo teisės į gynybą pažeistos nebuvo, taikytos poveikio priemonės pilnai atitiko pareiškėjo padarytų pažeidimų sunkumą ir pobūdį, nutarimų dėl nubaudo kopijos jam buvo įteiktos pasirašytinai, paskirtų nuobaudų apskundimo tvarka buvo išaiškinta, prieš uždarant į kamerų tipo patalpų kamerą pareiškėjo sveikata buvo patikrinta, gydytojo leidimas vykdyti nuobaudą buvo gautas“;

5.3. „Kadangi 2017-05-11 paskelbė badavimą visas Pataisos įstaigos [...] sektoriaus [...] būrys, administracija 2017-05-12 suorganizavo [...] būrio nuteistųjų susirinkimą tikslu aptarti nuteistųjų skunduose išsakytas pretenzijas (2017-05-12 protokolas Nr. 1066 pridedamas). Susirinkimo metu nuteistiesiems viskas buvo išaiškinta žodžiu. Po susirinkimo nuteistieji nutraukė badavimą“;

5.4. „Patikrinus Nuteistųjų rašytinių pasiūlymų, prašymų (pareiškimų), peticijų ir skundų registrus, nustatyta, kad nėra duomenų, kad Pareiškėjas būtų pateikęs prašymą dėl priėmimo pas Pataisos įstaigos direktorių, todėl atsakymas į prašymą jam nebuvo pateiktas [...]“;

5.5. „Pataisos įstaigoje nėra duomenų, kad nuteistasis [...] [Pareiškėjas] atvykęs 2017-02-03 į Pataisos įstaigos [...] sektorių pateikė veikiančių profesinių mokyklų vadovams rašytinį prašymą dėl galimybės toliau mokytis. [...]. Pareiškėjui pataisos įstaigos direktoriaus 2017-02-14 Nutarimu dėl nuteistojo nubaudo Nr. 69-68 buvo skirta LR BVK 142 straipsnio 2 dalyje nustatyta nuobauda – perkelti iš paprastosios grupės į drausmės grupę 6 mėn. Pareiškėjas, atlikęs aukščiau minėtą nuobaudą, galės kreiptis dėl galimybės mokytis profesinio mokymo įstaigose“;

5.6. „Pataisos įstaigos administracija užtikrina, kad kiekvienam nuteistųjų būriui (taip pat ir [...], kur šiuo metu atlieka bausmę Pareiškėjas) būtų laiku pateikta periodinė spauda. Konkretūs susipažinimo su spauda laiko ir tvarkos klausimai buvo aptarti 2017-05-12 [...] būrio nuteistųjų susirinkimo metu. Nuteistieji informuoti, kad laikraščiai į būrį pristatomi kiekvieną darbo dieną, perspėti, kad jų nepasisavintų ir neplėšytų [...]. Informuojame, kad LR BVK 96 str. 1 d. numatyta, kad „nuteistiesiems, išskyrus laisvės atėmimo bausmę atliekančius pataisos įstaigose drausmės grupės laikymo sąlygomis ar perkeltus į kamerų tipo patalpas nuteistuosius, leidžiama naudotis už asmeninėse sąskaitose turimus pinigus įsigytais ar perduotais Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklėse nurodytais elektros prietaisais ir kitais daiktais.“ Pareiškėjui atlikus drausminę nuobaudą – perkėlimą iš paprastosios grupės į drausmės grupę, jis vėl įgis LR BVK 96 str. numatytą specialiąją teisę. Visi klausimai, susiję su [...] būrio laisvalaikiu, taip pat ir dėl galimybės žiūrėti televizorių, buvo aptarti 2017-05-12 [...] būrio nuteistųjų susirinkimo metu.“

Kartu su 2017-06-15 raštu Pravieniškųjų PN-AK administracija pateikė pirmiau nurodytas

aplinkybes patvirtinančių dokumentų kopijas.

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

6. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo (toliau vadinama – Seimo kontrolierių įstatymas):

12 straipsnis. Seimo kontrolierių tiriami skundai – „1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje. [...]“;

17 straipsnis. Atsisakymas nagrinėti skundą – „1. Seimo kontrolierius [...] priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą, apie tai informuodamas pareiškėją, jeigu: [...] 3) skunde nurodytų aplinkybių tyrimas nepriklauso Seimo kontrolieriaus kompetencijai; [...]. 4. Jeigu skundo tyrimo metu paaiškėja šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės, skundo tyrimas nutraukiamas.“

7. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau vadinama – VAĮ):

8 straipsnis. Individualaus administracinio akto bendrieji reikalavimai ir pranešimas apie individualaus administracinio akto priėmimą – „1. Individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis [...]. 2. Individualiame administraciniame akte turi būti aiškiai suformuluotos nustatytos arba suteikiamos teisės ir pareigos ir nurodyta akto apskundimo tvarka. [...]. 4. Kiekvienam asmeniui, kuriam individualus administracinis aktas yra skirtas arba kurio teisėms ir pareigoms šis individualus administracinis aktas turi tiesioginį poveikį, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo šio akto priėmimo raštu pranešama apie individualaus administracinio akto priėmimą, kartu pridodant individualaus administracinio akto teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintą kopiją, jeigu kiti įstatymai nenustato kitaip. [...]“

8. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso (toliau vadinama – BVK):

69 straipsnis. Nuteistųjų perkėlimas į kitas pataisos įstaigas – „1. Nuteistasis, kuriam paskirtas laisvės atėmimas, visą bausmę turi atlikti vienoje pataisos įstaigoje. Perkelti nuteistąjį iš vienos pataisos įstaigos į kitą tęsti bausmės atlikimo leidžiama dėl nuteistojo ligos, kitų išimtinių aplinkybių, dėl kurių toliau laikyti nuteistąjį toje pačioje pataisos įstaigoje negalima, arba kitais šiame Kodekse nustatytais atvejais. [...]. 4. Teisę perkelti nuteistąjį iš vienos pataisos įstaigos į kitą turi Kalėjimų departamento direktorius. Nuteistųjų perkėlimo iš vienos pataisos įstaigos į kitą tvarką nustato Kalėjimų departamento direktorius“;

96 straipsnis. Nuteistųjų teisė naudotis elektros prietaisais ir kitais daiktais – „1. Nuteistiesiems, išskyrus laisvės atėmimo bausmę atliekančius pataisos įstaigose drausmės grupės laikymo sąlygomis ar perkeltus į kamerų tipo patalpas nuteistuosius, leidžiama naudotis už asmeninėse sąskaitose turimus pinigus įsigytais ar perduotais Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklėse nurodytais elektros prietaisais ir kitais daiktais“;

118 straipsnis. Pataisos įstaigų administracijos veiksmai nuteistųjų badavimo, atsisakymo dirbti ar vykdyti kitus administracijos įsakymus ir nurodymus atveju – „1. Jeigu nuteistasis ar grupė nuteistųjų paskelbia badavimą, atsisako dirbti ar vykdyti kitus administracijos įsakymus ir nurodymus, pataisos įstaigos direktorius arba jį pavaduojantis pareigūnas, o poilsio ir švenčių dienomis – ir pataisos įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas privalo nedelsdamas išsiaiškinti badavimo, atsisakymo dirbti ar vykdyti kitus administracijos įsakymus ir nurodymus priežastis, nuteistųjų reikalavimus ir jų teisėtumą. Pataisos įstaigos direktorius arba jį pavaduojantis pareigūnas, o poilsio ir švenčių dienomis – ir pataisos įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas privalo apie tai nedelsdamas pranešti Kalėjimų departamento direktoriui arba jį pavaduojančiam pareigūnui ir imtis įmanomų priemonių teisėtiems nuteistųjų reikalavimams patenkinti“;

143 straipsnis. Nuobaudų skyrimo atliekantiems laisvės atėmimo bausmę nuteistiesiems tvarka – „8. Nuteistasis turi teisę šio Kodekso 183 straipsnyje nustatyta tvarka apskūsti jam paskirtą

nuobaudą aukštesniam pagal pareigas pareigūnui. Skundo padavimas nuobaudos vykdymo nesustabdo. Aukštesnis pagal pareigas pareigūnas nuobaudą sušvelnina arba ją panaikina, jeigu ją paskyręs pareigūnas viršijo savo įgaliojimus, netinkamai įvertino pažeidimo padarymo aplinkybes arba jeigu nuobauda paskirta nepadariusiam pažeidimo nuteistajam“;

183 straipsnis. Bausmių vykdymo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmų ir sprendimų apskundimas – „1. Viešųjų darbų, laisvės apribojimo, arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės vykdančių institucijų ir įstaigų pareigūnų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami atitinkamą bausmę vykdančios institucijos ar įstaigos vadovui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo skundo gavimo dienos. 2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas bausmės vykdančių institucijų ir įstaigų vadovų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami Kalėjimų departamento direktoriui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo jo gavimo dienos, o jei dėl skundo atliekamas tyrimas, – per dvidešimt darbo dienų nuo tyrimo baigimo dienos. 3. Kalėjimų departamento direktoriaus veiksmai ir sprendimai per dvidešimt dienų nuo jų įteikimo gali būti skundžiami apygardos administraciniam teismui. [...]“

9. Nuteistųjų perkėlimo iš vienos pataisos įstaigos į kitą tvarkos aprašo, patvirtinto Kalėjimų departamento direktoriaus 2015-08-31 įsakymu Nr. V-321 (toliau vadinama – Perkėlimo tvarkos aprašas):

3 punktas – „Nuteistuosius iš vienos pataisos įstaigos į kitą leidžiama perkelti šiais pagrindais: [...] 3.2. dėl kitų išimtinių aplinkybių, kliudančių nuteistąjį toliau laikyti toje pačioje pataisos įstaigoje šia tvarka: 3.2.1. Kai yra išimtinių aplinkybių, kliudančių nuteistąjį toliau laikyti toje pačioje pataisos įstaigoje, perkeliančioji įstaiga pateikia Kalėjimų departamentui motyvuotą išvadą, kuri turi būti suderinta su priimančiąja įstaiga. 3.2.2. Išvadą tvirtina Kalėjimų departamento direktorius arba jį pavaduojantis pareigūnas. 3.2.3. Patvirtintos išvados dėl nuteistojo perkėlimo pagrindu priimamas Kalėjimų departamento direktoriaus nutarimas perkelti nuteistąjį į kitą pataisos įstaigą. [...]“;

6 punktas – „Pataisos įstaigoje gauti dokumentai, susiję su nuteistojo perkėlimu į kitą pataisos įstaigą, saugomi nuteistojo asmens byloje. Nutarimo dėl nuteistojo perkėlimo į kitą pataisos įstaigą kopija įteikiama nuteistajam.“

10. Nuteistųjų profesinio mokymo organizavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016-01-14 nutarimu Nr. 30 (toliau vadinama – Mokymo organizavimo tvarkos aprašas):

7 punktas – „Nuteistieji, norintys mokytis pagal pasirinktą laisvės atėmimo vietoje įgyvendinamą profesinio mokymo programą, profesinio mokymo įstaigos vadovui pateikia rašytinį prašymą“;

10 punktas – „Į profesinio mokymo įstaigas nepriimami nuteistieji, atliekantys drausminę nuobaudą, – uždaryti į drausmės (baudos) izoliatorių (karcerį) arba perkelti į drausmės grupę ar kamerų tipo patalpas, o jeigu šie asmenys buvo priimti į profesinio mokymo įstaigą iki nuobaudos paskyrimo, nutraukiama su jais sudaryta profesinio mokymo sutartis.“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

11. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau vadinama – LVAT):

11.1. 2014-04-09 aprobuotame praktikos, nagrinėjant bylas dėl bausmių vykdymo ir kardomojo suėmimo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmų ir sprendimų viešojo administravimo srityje, apibendrinime nurodė:

13.2 papunktis – „Laisvės atėmimo institucijų sprendimuose turi būti aiškiai nurodyti objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis pagrįsti sprendimo motyvai, kurie, be

kita ko, atitiktų Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnyje numatytus reikalavimus (2011 m. balandžio 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴³-2876/2011)“;

11.2. 2009-04-02 nutartyje, priimtoje administracinėje byloje Nr. A756-422/2009, nurodė:

„[...] viešojo administravimo institucijos priimamiems sprendimams (individualiems administraciniams aktams) keliami Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnyje įtvirtinti reikalavimai. Šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad individualus administracinis sprendimas turi būti pagrįstas nustatytais faktais ir teisės aktų normomis, o 2 dalyje nurodyta, kad sprendime turi būti aiškiai suformuluotos nustatytos arba suteikiamos teisės ir pareigos bei nurodyta sprendimo apskundimo tvarka. Šios nuostatos reiškia, kad akte turėtų būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų reikalavimų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus“;

11.3. 2015-09-25 nutartyje, priimtoje administracinėje byloje Nr. A-1588-146/2015, nurodė:

„Bausmių vykdymo kodekso 69 straipsnio 2 dalies ir Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklių 72 punkto taikymo kontekste pažymėtina, kad Kalėjimų departamento kompetentingo pareigūno administracinis aktas perkelti arba neperkelti nuteistą į kitą pataisos įstaigą turi būti motyvuotas, jame turi būti nurodyta kokios nustatytos aplinkybės lėmė išvadą, jog yra (nėra) išimtinių aplinkybių, kliudančių nuteistą toliau laikyti toje pačioje pataisos įstaigoje.“

Tyrimui reikšminga Seimo kontrolierių darbo praktika

12. Seimo kontrolierius, ištyręs A skundą dėl Kalėjimų departamento pareigūnų veiksmų (neveikimo) priimant galimai nepagrįstą sprendimą perkelti asmenį iš Vilniaus pataisos namų į Kybartų pataisos namus, 2015-11-10 pažymoje Nr. 4D-2015/1-1402 konstatavo, kad:

12.1. vadovaujantis BVK 69 straipsniu ir A perkėlimo metu galiojusios Perkėlimo tvarkos aprašo redakcijos 3.2 papunkčiu sprendimą dėl nuteistojo perkėlimo iš vienos pataisos įstaigos į kitą priima Kalėjimų departamento direktorius arba jį pavaduojantis pareigūnas, patvirtindamas arba nepatvirtindamas perkeliančiosios įstaigos pateiktą išvadą, ir, jei ši išvada patvirtinama, išduodamas paskyrą perkelti nuteistą į kitą pataisos įstaigą. Atkreiptas dėmesys į tai, kad Perkėlimo tvarkos apraše nėra nustatyta, jog su šia išvada ir paskyra turėtų būti supažindinamas ir nuteistasis;

12.2. atsižvelgiant į Kalėjimų departamento paaiškinimus, jog Lietuvos Respublikos teisės aktuose nėra numatyta, kad pataisos įstaigos administracija arba Kalėjimų departamentas privalo informuoti nuteistą apie išimties aplinkybes, dėl kurių buvo priimtas sprendimas perkelti nuteistą į kitą pataisos įstaigą, ir nustatytas aplinkybes, padaryta išvada, kad A ne tik nebuvo supažindintas su paskyra ir prie jos pridėdama išvada, kurių pagrindu jis buvo perkeltas iš vienos pataisos įstaigos į kitą, bet jam apskritai nebuvo pateiktas joks sprendimas.

Dėl to susiklostė situacija, kad nuteistasis, dėl kurio priimtas administracinis sprendimas (t. y., sprendimas perkelti jį iš vienos pataisos įstaigos į kitą), objektyviai negali žinoti šio sprendimo motyvų. Be to, nesant raštinio sprendimo, nėra aišku, kam ir kokia tvarka turi būti skundžiami Kalėjimų departamento pareigūnų veiksmai perkeliant nuteistą iš vienos pataisos įstaigos į kitą. Tokiu būdu pažeidžiami ne tik VAI nustatyti reikalavimai, bet ir nepagrįstai ribojama nuteistųjų konstitucinė teisė kritikuoti bei skųsti valstybės institucijų bei pareigūnų sprendimus.

13. Seimo kontrolierius Kalėjimų departamento direktoriui rekomendavo papildyti Perkėlimo tvarkos aprašo nuostatas, numatant, kad nuteistiesiems, perkeliams iš vienos pataisos įstaigos į kitą, būtų pateikiamas teisės aktuose (VAĮ) nustatytus reikalavimus atitinkantis administracinis sprendimas.

Kalėjimų departamento direktoriaus 2016-03-31 įsakymu Nr. V-119 buvo pakeistos Perkėlimo tvarko aprašo nuostatos numatant, kad nuteistieji iš vienos pataisos įstaigos į kitą perkeliama Kalėjimų departamento direktoriaus nutarimu, kurio kopija įteikiama perkeliama nuteistajam.

Tyrimo išvados

14. Atsižvelgiant į tyrimo metu analizuotą informaciją, teisinį reglamentavimą, išvados bus pateikiamos išskiriant šias dalis:

14.1. dėl Kalėjimų departamento pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su Pareiškėjo perkėlimu iš Marijampolės PN į Alytaus PN ir iš Alytaus PN į Pravieniškių PN-AK;

14.2. dėl Pravieniškių PN-AK pareigūnų veiksmų (neveikimo) galimai nepagrįstai skiriant Pareiškėjui nuobaudas;

14.3. dėl Pravieniškių PN-AK pareigūnų veiksmų (neveikimo) galimai nesiimant veiksmų Pareiškėjui paskelbus badavimą; dėl nepateikto atsakymo į prašymą būti priimtam įstaigos direktoriaus; dėl nesudaromos galimybės mokytis; dėl nesudaromos galimybės skaityti laikraščius ir žiūrėti televizorių.

Dėl Kalėjimų departamento pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su Pareiškėjo perkėlimu iš Marijampolės PN į Alytaus PN ir iš Alytaus PN į Pravieniškių PN-AK

15. Pareiškėjas Skunde nurodo, kad per kelis mėnesius buvo kelis kartus perkeltas iš vieno pataisos namų į kitus.

16. Tyrimo metu nustatyta, kad iš vieno pataisos namų į kitus Pareiškėjas buvo perkeltas du kartus: Kalėjimų departamento direktoriaus 2016-12-13 nutarimu dėl nuteistojo perkėlimo į kitą pataisos įstaigą Pareiškėjas iš Marijampolės PN buvo perkeltas į Alytaus PN, o Kalėjimų departamento direktoriaus 2017-01-30 nutarimu dėl nuteistojo perkėlimo į kitą pataisos įstaigą – iš Alytaus PN į Pravieniškių PN-AK.

Pažymėtina, kad tyrimo metu Pravieniškių PN-AK Seimo kontrolieriui pateikė minėtų Kalėjimų departamento direktoriaus nutarimų kopijas. Abiejuose nutarimuose nurodyta, kad jie priimti vadovaujantis BVK 69 straipsniu ir Perkėlimo tvarkos aprašo 3.2 papunkčiu bei atsižvelgiant į Marijampolės PN ir Alytaus PN išvadas, taip pat nurodyta nutarimo apskundimo tvarka. Pažymėtina, kad su abiem nutarimais Pareiškėjas buvo supažindintas (nutarimuose yra Pareiškėjo parašas).

17. BVK 69 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta bendra taisyklė, kad nuteistasis, kuriam paskirtas laisvės atėmimas, visą bausmę turi atlikti vienoje pataisos įstaigoje. Perkelti nuteistąjį iš vienos pataisos įstaigos į kitą tęsti bausmės atlikimo leidžiama dėl nuteistojo ligos, kitų išimtinių aplinkybių, dėl kurių toliau laikyti nuteistąjį toje pačioje pataisos įstaigoje negalima, arba kitais šiame kodekse nustatytais atvejais. Vadovaujantis šios straipsnio 4 dalimi, teisę perkelti nuteistąjį iš vienos pataisos įstaigos į kitą turi Kalėjimų departamento direktorius.

Nuteistųjų perkėlimo iš vienos pataisos įstaigos į kitą tvarka yra reglamentuota Perkėlimo tvarkos apraše. Šio Aprašo 3.2 papunktyje nustatyta, kad dėl išimtinių aplinkybių, kliudančių nuteistąjį toliau laikyti pataisos įstaigoje, jis perkeliama šia tvarka: perkeliančioji įstaiga pateikia Kalėjimų departamentui motyvuotą išvadą, kuri turi būti suderinta su priimančiąja įstaiga (3.2.1 papunktis); išvadą tvirtina Kalėjimų departamento direktorius arba jį pavaduojantis pareigūnas (3.2.2 papunktis); patvirtintos išvados dėl nuteistojo perkėlimo pagrindu priimamas Kalėjimų departamento direktoriaus nutarimas perkelti nuteistąjį į kitą pataisos įstaigą (3.2.3 papunktis). Vadovaujantis Perkėlimo tvarkos aprašo 6 punktu, nutarimo dėl nuteistojo perkėlimo į kitą pataisos

įstaigą kopija įteikiama nuteistajam.

18. Kaip yra pažymėjęs LVAT, laisvės atėmimo institucijų sprendimuose turi būti aiškiai nurodyti objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis pagrįsti sprendimo motyvai, kurie, be kita ko, atitiktų VAI 8 straipsnyje numatytus reikalavimus (šios pažymos 11.1 papunktis). LVAT yra nurodęs, jog šio straipsnio nuostatos reiškia, kad individualiame administraciniame akte turėtų būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas (šios pažymos 11.2 papunktis). Be to, LVAT, taikydamas BVK 69 straipsnį, yra aiškiai pažymėjęs, kad „Kalėjimų departamento kompetentingo pareigūno administracinis aktas perkelti arba neperkelti nuteistąjį į kitą pataisos įstaigą turi būti motyvuotas, jame turi būti nurodyta, kokios nustatytos aplinkybės lėmė išvadą, jog yra (nėra) išimtinių aplinkybių, kliudančių nuteistąjį toliau laikyti toje pačioje pataisos įstaigoje“ (šios pažymos 11.3 papunktis).

19. Kaip jau buvo minėta šios pažymos 16 punkte, Pareiškėjas buvo supažindintas su Kalėjimų departamento direktoriaus 2016-12-13 ir 2017-01-30 nutarimais dėl nuteistojo perkėlimo į kitą pataisos įstaigą, kurių pagrindu Pareiškėjas iš Marijampolės PN buvo perkeltas į Alytaus PN, o iš Alytaus PN – į Pravieniškių PN-AK. Šiuose nutarimuose yra nurodyti teisės aktai, kuriais remiantis priimtas sprendimas, bei sprendimo apskundimo tvarka.

Tačiau, įvertinus šių Kalėjimų departamento nutarimų turinį, nustatyta, kad juose nėra nurodyta jokių objektyvių duomenų, paaiškinančių, kodėl Pareiškėjas perkeliamas į kitą pataisos įstaigą. Nors nutarimuose nurodoma, kad jie priimti atsižvelgiant į Marijampolės PN ir atitinkamas Alytaus PN išvadas dėl nuteistųjų perkėlimo, pažymėtina, kad šios išvados prie nutarimų nepridėtos. Darytina išvada, kad Kalėjimų departamento 2016-12-13 ir 2017-01-30 nutarimai dėl Pareiškėjo perkėlimo į kitą pataisos įstaigą nėra motyvuoti, nes juose nėra nurodyta, kokios nustatytos aplinkybės lėmė išvadą, jog yra išimtinių aplinkybių, kliudančių Pareiškėją toliau laikyti toje pačioje pataisos įstaigoje. Dėl to susiklostė situacija, kad Pareiškėjas buvo du kartus perkeltas iš vienos pataisos įstaigos į kitą, tačiau objektyviai negalėjo žinoti perkėlimo priežasčių.

20. Atkreiptinas dėmesys, kad Seimo kontrolierius jau yra nagrinėjęs nuteistųjų skundų dėl galimai nepagrįstų sprendimų perkelti asmenį į kitus pataisos namus. Pavyzdžiui, 2015-11-10 pažymoje Seimo kontrolierius konstatavo, kad, pagal tuo metu galiojusią Perkėlimo tvarkos aprašo redakciją, nuteistieji buvo perkeliama Kalėjimų departamento direktoriui patvirtinus perkeliančiosios įstaigos pateiktą išvadą ir išduodant paskyrą perkelti nuteistąjį į kitą pataisos įstaigą, tačiau apraše nebuvo numatyta, kad su šia išvada ir paskyra turėtų būti supažindinamas ir nuteistasis. Dėl to susiklostė situacija, kad nuteistasis, dėl kurio priimtas administracinis sprendimas (t. y., sprendimas perkelti jį iš vienos pataisos įstaigos į kitą), objektyviai negali žinoti šio sprendimo motyvų. Be to, nesant raštiško sprendimo, nėra aišku, kam ir kokia tvarka turi būti skundžiami Kalėjimų departamento pareigūnų veiksmai perkeliant nuteistąjį iš vienos pataisos įstaigos į kitą.

Atsižvelgdamas į tai, Seimo kontrolierius Kalėjimų departamento direktoriui rekomendavo papildyti Perkėlimo tvarkos aprašo nuostatas, numatant, kad nuteistiesiems, perkeliams iš vienos pataisos įstaigos į kitą, būtų pateikiamas teisės aktuose (VAI) nustatytus reikalavimus atitinkantis administracinis sprendimas.

Kalėjimų departamento direktoriaus 2016-03-31 įsakymu Nr. V-119 buvo pakeistos Perkėlimo tvarkos aprašo nuostatos numatant, kad nuteistieji iš vienos pataisos įstaigos į kitą perkeliama Kalėjimų departamento direktoriaus nutarimu, kurio kopija įteikiama perkeliama nuteistajam.

Tačiau, atsižvelgiant į Pareiškėjo atveju susiklosčiusią situaciją, darytina išvada, kad net ir teisės akte nustačius, jog į kitą pataisos įstaigą perkeliams nuteistiesiems įteikiama Kalėjimų

departamento direktoriaus nutarimo dėl nuteistojo perkėlimo į kitą pataisos įstaigą kopiją, problema išlieka, nes šie nutarimai nėra motyvuoti.

21. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Kalėjimų departamento direktoriaus 2016-12-13 ir 2017-01-30 nutarimai dėl Pareiškėjo perkėlimo į kitą pataisos įstaigą neatitinka VAI 8 straipsnyje numatytų reikalavimų, keliamų individualiam administraciniam aktui – juose nėra nurodyta objektyviais duomenimis pagrįstų sprendimo motyvų, t. y., nėra nurodyta, kokios nustatytos aplinkybės lėmė išvadą, jog yra išimtinių aplinkybių, kliudančių Pareiškėją toliau laikyti toje pačioje pataisos įstaigoje, todėl skundo dalis dėl Kalėjimų departamento pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su Pareiškėjo perkėlimu iš Marijampolės PN į Alytaus PN ir iš Alytaus PN į Pravieniškių PN-AK, pripažintina pagrįsta.

***Dėl Pravieniškių PN-AK pareigūnų veiksmų (neveikimo)
galimai nepagrįstai skiriant Pareiškėjui nuobaudas***

22. Pareiškėjas skunde nurodo, kad Pravieniškių PN-AK pareigūnai jam nepagrįstai skiria pačias griežčiausias nuobaudas.

23. Tyrimo metu nustatyta, kad iki skundo Seimo kontrolieriui pateikimo dienos Pareiškėjas buvo baustas keturis kartus: Pravieniškių PN-AK direktoriaus 2017-02-03 nutarimu dėl nuteistojo nubaudimo Pareiškėjui buvo skirta BVK 142 straipsnio 2 dalyje nustatyta nuobauda – perkėlimas iš lengvosios grupės į paprastąją grupę; Pravieniškių PN-AK direktoriaus 2017-02-08 nutarimu dėl nuteistojo nubaudimo Pareiškėjui buvo skirta BVK 142 straipsnio 1 dalyje nustatyta nuobauda – tvarkyti pataisos įstaigos patalpas ir teritoriją be eilės; Pravieniškių PN-AK direktoriaus 2017-02-09 nutarimu dėl nuteistojo nubaudimo Pareiškėjui buvo skirta BVK 142 straipsnio 1 dalyje nustatyta nuobauda – perkelti į kamerų tipo patalpas 15 parų; Pravieniškių PN-AK direktoriaus 2017-02-14 nutarimu dėl nuteistojo nubaudimo Pareiškėjui buvo skirta BVK 142 straipsnio 2 dalyje nustatyta nuobauda – perkelti iš paprastosios grupės į drausmės grupę 6 mėnesiams.

Iš Pravieniškių PN-AK pateiktų dokumentų (nutarimų kopijų ir kt.) nustatyta, kad visų pirmiau minėtų Pravieniškių PN-AK direktoriaus nutarimų, kuriais Pareiškėjui skirtos nuobaudos, kopijos jam buvo įteiktos, nutarimuose buvo nurodyta nuobaudų apskundimo tvarka. Pažymėtina, kad nuobaudos – perkėlimas iš lengvosios grupės į paprastąją grupę ir perkėlimas iš paprastosios grupės į drausmės grupę – buvo skirtos gavus Pravieniškių PN-AK drausmės komisijos teikimą.

24. Pažymėtina, kad nutarimai skirti nuobaudą yra individualūs administraciniai aktai, kurie gali būti skundžiami tik BVK 143 straipsnyje nustatyta tvarka. Seimo kontrolieriai pagal Seimo kontrolierių įstatymą tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų veiksmų (neveikimo) *viešojo administravimo srityje*, pavyzdžiui, institucijai (pareigūnams) nustatyta tvarka nepateikus atsakymo į kreipimąsi raštu, nepagrįstai ar nemotyvuotai atsisakant spręsti rūpimą klausimą ar pateikti paaiškinimus, papildomą informaciją, dokumentus, nenurodant priimto sprendimo apskundimo tvarkos ir pan., tačiau *nenagrinėja viešojo administravimo srities ginčų dėl individualaus administracinio akto teisėtumo*. Vadinasi, Seimo kontrolierius neturi įgaliojimų peržiūrėti Pravieniškių PN-AK direktoriaus sprendimų, kuriais Pareiškėjui buvo skirtos nuobaudos, arba panaikinti minėtus sprendimus. Nesutikdamas su jam paskirtomis nuobaudomis, Pareiškėjas turi (turėjo) teisę jas skųsti pagal BVK 143 str. 8 d. (kurioje numatyta, kad nuteistasis turi teisę šio kodekso 183 straipsnyje nustatyta tvarka apskųsti jam paskirtą nuobaudą aukštesniam pagal pareigas pareigūnui) Kalėjimų departamento direktoriui.

25. Seimo kontrolierių įstatymo 17 str. 1 d. 3 p. nustatyta, kad Seimo kontrolierius priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą, apie tai informuodamas pareiškėją, jeigu skunde nurodytų aplinkybių tyrimas nepriklauso Seimo kontrolieriaus kompetencijai. Vadovaujantis to paties

straipsnio 4 dalimi, jei ši aplinkybė paaiškėjo skundo tyrimo metu, tyrimas nutraukiamas.

Atsižvelgiant į tai, kad Seimo kontrolieriaus nesprendžia viešojo administravimo srities ginčų dėl individualaus administracinio akto (t. y., Pravieniškių PN-AK direktoriaus nutarimų, kuriais Pareiškėjui buvo skirtos nuobaudos) teisėtumo, šios Skundo dalies tyrimas nutraukiamas.

***Dėl Pravieniškių PN-AK pareigūnų veiksmų (neveikimo)
galimai nesiimant veiksmų Pareiškėjui paskelbus badavimą,
dėl nepateikto atsakymo į prašymą būti priimtam įstaigos direktoriaus,
dėl nesudaromos galimybės mokytis.
dėl nesudaromos galimybės skaityti laikraščius ir žiūrėti televizorių***

26. Pareiškėjas Skunde nurodo, kad 2017-05-11 paskelbė badavimą, tačiau Pravieniškių PN-AK pareigūnai į tai nesureagavo. Pareiškėjas teigia, kad taip pat pateikė prašymą būti priimtam Pravieniškių PN-AK direktoriaus, tačiau atsakymo nesulaukė. Pareiškėjas taip pat nurodo, kad buvo įstojęs į profesinę mokyklą, tačiau Pravieniškių PN-AK jam nesudaroma galimybė toliau mokytis. Pareiškėjas teigia, kad būdamas Pravieniškių PN-AK neturi galimybės žiūrėti televizorių ir skaityti laikraščius.

27. Pravieniškių PN-AK administracija Seimo kontrolierių informavo, kad 2017-05-11 badavimą paskelbė visas Pravieniškių PN-AK [...] sektoriaus [...] būrys, kuriame buvo ir Pareiškėjas, todėl Pravieniškių PN-AK administracija kitą dieną suorganizavo nuteistųjų susirinkimą. Pravieniškių PN-AK administracija Seimo kontrolieriui pateikė 2017-05-12 susirinkimo protokolo Nr. 61-1066 kopiją. Šiame protokole nurodoma, kad susirinkimo tikslas – aptarti nuteistųjų skunduose išsakytas pretenzijas, dėl kurių norima atsisakyti įstaigos duodamo maisto. Kaip Seimo kontrolierių informavo Pravieniškių PN-AK administracija, po susirinkimo nuteistieji nutraukė badavimą.

BVK 118 straipsnyje yra nustatyta, kokių veiksmų turi imtis pataisos įstaigų administracija nuteistųjų badavimo atveju. Šio straipsnio 1 dalyje numatyta, kad, jeigu nuteistasis ar grupė nuteistųjų paskelbia badavimą, pataisos įstaigos direktorius arba jį pavaduojantis pareigūnas, o poilsio ir švenčių dienomis – ir pataisos įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas privalo nedelsdamas išsiaiškinti badavimo priežastis, nuteistųjų reikalavimus ir jų teisėtumą. Pataisos įstaigos direktorius arba jį pavaduojantis pareigūnas, o poilsio ir švenčių dienomis – ir pataisos įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas privalo apie tai nedelsdamas pranešti Kalėjimų departamento direktoriui arba jį pavaduojančiam pareigūnui ir imtis įmanomų priemonių teisėtiems nuteistųjų reikalavimams patenkinti.

Įvertinus tyrimo metu nustatytas aplinkybes, darytina išvada, kad, Pareiškėjui ir kitiems jo būrio nuteistiesiems paskelbus badavimą, Pravieniškių PN-AK pareigūnai nedelsdami ėmėsi veiksmų – t. y., kitą dieną po to, kai Pareiškėjas paskelbė badavimą, Pravieniškių PN-AK administracija surengė susirinkimą, kurio metu buvo aptartos nuteistųjų keliamos problemos. Po susirinkimo nuteistieji badavimą nutraukė. Atsižvelgiant į tai, Pareiškėjo teiginys, kad jam paskelbus badavimą Pravieniškių PN-AK pareigūnai į tai nereagavo, vertintinas kaip nepagrįstas.

28. Pareiškėjas skunde nurodo, kad raštu prašė leisti jam asmeniškai pasikalbėti su Pravieniškių PN-AK direktoriumi, tačiau atsakymo nesulaukė.

Pravieniškių PN-AK administracija informavo, kad visi gauti nuteistųjų rašytiniai pasiūlymai, prašymai ir skundai yra registruojami, tačiau, patikrinus nuteistųjų rašytinių pasiūlymų, prašymų (pareiškimų), peticijų ir skundų registrus, nustatyta, jog nėra duomenų, kad Pareiškėjas būtų pateikęs prašymą dėl priėmimo pas Pravieniškių PN-AK įstaigos direktorių.

Nesant faktinių duomenų, patvirtinančių, kad Pareiškėjas būtų pateikęs prašymą dėl priėmimo pas Pravieniškių PN-AK direktorių, nėra objektyvios galimybės patikrinti šio Pareiškėjo

teiginio pagrįstumą, atitinkamai nėra pagrindo teigti, kad Pravieniškių PN-AK pareigūnai nepateikė atsakymo į Pareiškėjo prašymą.

29. Pareiškėjas skunde nurodo, kad buvo pradėjęs mokytis profesinėje mokykloje, tačiau, perkėlus į Pravieniškių PN-AK, jam nesudaroma galimybė toliau mokytis.

Pravieniškių PN-AK administracija Seimo kontrolierių informavo, kad įstaigoje nėra duomenų, jog Pareiškėjas, 2017-02-03 atvykęs į Pravieniškių PN-AK, veikiančių profesinių mokyklų vadovams būtų pateikęs rašytinį prašymą dėl galimybės toliau mokytis. Be to, Pravieniškių PN-AK vadovo 2017-02-14 nutarimu dėl nuteistojo nubaudimo Pareiškėjui buvo skirta nuobauda – perkelti iš paprastosios grupės į drausmės grupę 6 mėn. Atlikęs šią nuobaudą Pareiškėjas galės kreiptis dėl galimybės mokytis profesinio mokymo įstaigoje.

Nuteistųjų mokymosi laisvės atėmimo vietose tvarka yra reglamentuota Mokymo organizavimo tvarkos apraše. Šio aprašo 7 punkte nustatyta, kad nuteistieji, norintys mokytis pagal pasirinktą laisvės atėmimo vietoje įgyvendinamą profesinio mokymo programą, profesinio mokymo įstaigos vadovui pateikia rašytinį prašymą. Vadovaujantis Mokymo organizavimo tvarkos aprašo 10 punktu, į profesinio mokymo įstaigas nepriimami nuteistieji, atliekantys drausminę nuobaudą, – uždaryti į drausmės (baudos) izoliatorių (karcerį) arba perkelti į drausmės grupę ar kamerų tipo patalpas, o jeigu šie asmenys buvo priimti į profesinio mokymo įstaigą iki nuobaudos paskyrimo, nutraukiama su jais sudaryta profesinio mokymo sutartis.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Skundo pateikimo metu Pareiškėjas neturėjo teisės mokytis profesinio mokymo įstaigoje, nes tuo metu jis atliko drausminę nuobaudą (buvo 6 mėn. perkeltas į drausmės grupę). Jei šiuo metu Pareiškėjas neatlieka jokios iš Mokymo organizavimo tvarkos aprašo 10 punkte nurodytų nuobaudų, jis gali kreiptis į Pravieniškių PN-AK pareigūnus, kad šie suteiktų informaciją apie Pravieniškių PN-AK įgyvendinamas profesinio mokymo programas, ir teikti prašymą profesinio mokymo įstaigos vadovui.

30. Pareiškėjas Skunde taip pat nurodo, kad būdamas Pravieniškių PN-AK neturi galimybės žiūrėti televizoriaus ir skaityti laikraščius.

Pravieniškių PN-AK administracija Seimo kontrolierių informavo, jog įstaigos administracija užtikrina, kad kiekvienam nuteistųjų būriui (taip pat ir [...], kur Skundo pateikimo metu Pareiškėjas atliko bausmę) būtų laiku pateikta periodinė spauda. Konkretūs susipažinimo su spauda laiko ir tvarkos klausimai buvo aptarti 2017-05-12 vykusio [...] būrio nuteistųjų susirinkimo metu – nuteistieji informuoti, kad laikraščiai iš būrį pristatomi kiekvieną darbo dieną, perspėti, kad jų nepasisavintų ir neplėšytų.

Pravieniškių PN-AK taip pat informavo, kad, vadovaujantis BVK 96 straipsnio 1 dalimi, Pareiškėjas įgis teisę naudotis televizoriumi, kai atliks jam paskirtą drausminę nuobaudą – perkelti iš paprastosios grupės į drausmės grupę. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad 2017-05-12 susirinkimo protokole yra nurodyta, jog nuteistiesiems „[...] pateikta informacija apie galimybę žiūrėti televiziją ateityje, kadangi televizijos kabelis piktybiškai nutraukiamas pačių nuteistųjų“.

BVK 93 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad nuteistiesiems, išskyrus laisvės atėmimo bausmę atliekančius pataisos įstaigose drausmės grupės laikymo sąlygomis ar perkeltus į kamerų tipo patalpas nuteistuosius, leidžiama naudotis už asmeninėse sąskaitose turimus pinigus įsigytais ar perduotais Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklėse nurodytais elektros prietaisais ir kitais daiktais.

Kaip nustatyta iš tyrimo metu surinktų dokumentų (2017-05-12 vykusio nuteistųjų susirinkimo protokolo), Pravieniškių PN-AK administracija, dar prieš gaudama Seimo kontrolieriaus paklausimą, kalbėjo su [...] būrio nuteistiesiems dėl laikraščių ir televizoriaus ir paaiškino, kad, norėdami žiūrėti televizorių ir skaityti laikraščius, ir patys nuteistieji turi elgtis tinkamai ir neplėšyti laikraščių bei nenutraukti televizijos kabelio. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad Skundo pateikimo metu Pareiškėjas buvo paskirtas į drausmės grupę, todėl neturėjo teisės naudotis elektros prietaisais (įskaitant televizorių, jei Pareiškėjas jį turi), nes vadovaujantis BVK 96 straipsnio 1 dalimi tokią teisę turi tik nuteistieji, kurie nėra drausmės grupėje arba perkelti į kamerų

tipo patalpas.

31. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Pareiškėjo Skundo dalis dėl Pravieniškių PN-AK pareigūnų veiksmų (neveikimo) galimai nesiimant veiksmų Pareiškėjui paskelbus badavimą, dėl nepateikto atsakymo į prašymą būti priimtam įstaigos direktoriaus, dėl nesudaromos galimybės mokytis dėl nesudaromos galimybės skaityti laikraščius ir žiūrėti televizorių atmestina.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

32. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:

X Skundo dalį dėl Kalėjimų departamento pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su Pareiškėjo perkėlimu iš Marijampolės PN į Alytaus PN ir iš Alytaus PN į Pravieniškių PN-AK, pripažinti pagrįsta.

33. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, nusprendžia:

X Skundo dalies dėl Pravieniškių PN-AK pareigūnų veiksmų (neveikimo) galimai nepagrįstai skiriant Pareiškėjui nuobaudas tyrimą nutraukti.

34. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:

X Skundo dalį dėl Pravieniškių PN-AK pareigūnų veiksmų (neveikimo) galimai nesiimant veiksmų Pareiškėjui paskelbus badavimą, dėl nepateikto atsakymo į prašymą būti priimtam įstaigos direktoriaus, dėl nesudaromos galimybės mokytis, dėl nesudaromos galimybės skaityti laikraščius ir žiūrėti televizorių atmesti.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

35. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriui rekomenduoja imtis priemonių, kad jo priimami nutarimai perkelti nuteistąjį į kitą pataisos įstaigą (individualūs administraciniai aktai) atitiktų Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnyje nustatytus reikalavimus – būtų pagrįsti objektyviais duomenimis (faktais) (nurodant, kokios nustatytos aplinkybės lėmė išvadą, jog yra išimtinių aplinkybių, kliudančių nuteistąjį toliau laikyti toje pačioje pataisos įstaigoje).

36. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas